

ระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ
แห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
Systems and Mechanisms for World-class Standard School
Management Based on The Office of The Basic Education
Commission Quality Award (OBECQA) Criteria in Schools
Under the Chiang Rai Secondary Educational Service Area Office

ภัทรวัดนี้ สุยะตา¹, สุวดี อุปปินใจ², ประเวศ เวชชะ³

Phattharawat Suyata¹, Suwadee Ouppinjai², Prawet Wetcha³

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย¹,

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย²,

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย³

Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University¹,

Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University²,

Faculty of Education, Chiang Rai Rajabhat University³

Corresponding Author Email: 668914041@crru.ac.th

(Received: Feb 19, 2025; Revised: Mar 11, 2025; Accepted: Mar 15, 2025)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย 2) เพื่อสร้างและประเมินระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย การวิจัยนี้เป็น การวิจัยแบบผสมผสาน โดยดำเนินการดังนี้ 1) ศึกษาองค์ประกอบของระบบและกลไก โดยการสังเคราะห์ เอกสารและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 7 คน เลือกแบบเจาะจงผู้มีความรู้และประสบการณ์ โดยใช้ แบบสังเคราะห์เอกสารและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา 2) สร้างและประเมิน ระบบและกลไก โดยผู้วิจัยนำข้อมูลจากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างระบบแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน เลือกแบบเจาะจงผู้มีความรู้ ประสบการณ์ และมีส่วนได้ส่วนเสีย ใช้แบบประเมินคุณภาพตามมาตรฐาน ความถูกต้องและความเป็นไปได้ วิเคราะห์ข้อมูลจากค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ข้อมูล เชิงเนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า

1) ระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย ระบบประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ 3) ผลผลิต 4) ข้อมูลป้อนกลับ และกลไก 15 กลไก ได้แก่ 1) กลไกการนำองค์กร 2) กลไกการกำกับดูแล 3) กลไกการตอบสนองสังคม 4) กลไกการจัดทำกลยุทธ์ 5) กลไกการนำกลยุทธ์ไปใช้ 6) กลไกการตอบสนองความคาดหวังของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 7) กลไกการสร้างความรู้ความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 8) กลไกการวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการ 9) กลไกการจัดการสารสนเทศ 10) กลไกการจัดการความรู้ขององค์กร 11) กลไกการประเมินขีดความสามารถและอัตรากำลังของบุคลากร 12) กลไกในการสร้างสภาพแวดล้อมของบุคลากร 13) กลไกการสร้างความรู้ความผูกพันของบุคลากร 14) กลไกการออกแบบกระบวนการทำงาน 15) กลไกการวัดประสิทธิผลของการปฏิบัติการ

2) ระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงรายมีคุณภาพตามมาตรฐานความถูกต้องและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ: ระบบและกลไก, โรงเรียนมาตรฐานสากล, เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA)

ABSTRACT

This Article aimed to 1) study the components of systems and mechanisms for managing World-class standard schools according to the Quality Award Criteria of the Office of the Basic Education Commission (OBECQA) in schools under the Chiang Rai Secondary Educational Service Area Office, and 2) develop and evaluate these systems and mechanisms. A mixed-methods research approach was employed, consisting of the following steps 1) studying the components of the systems and mechanisms through document synthesis and an expert seminar with seven purposively selected experts based on their knowledge and experience. Structured interviews and document synthesis forms were used, and the data were analyzed using content analysis 2) developing and evaluating the systems and mechanisms using data from the first step. The developed system was then assessed by 12 purposively selected experts based on their knowledge, experience, and stakeholder roles. The quality evaluation form assessed accuracy and feasibility, with data analyzed using mean, standard deviation, and content analysis.

The research findings revealed that

1) The system and mechanisms for managing World-class standard schools according to OBECQA criteria in schools under the Chiang Rai Secondary Educational Service Area Office consisted of four system components: (1) input, (2) process, (3) output, and (4) feedback. Additionally, there were 15 mechanisms: (1) organizational leadership, (2) governance, (3) social responsibility, (4) strategic planning, (5) strategy implementation, (6) responsiveness to student and stakeholder expectations, (7) student and stakeholder engagement, (8) measurement, analysis, and performance improvement, (9) information management, (10) organizational knowledge management, (11) personnel capability and workforce assessment, (12) workplace environment, (13) personnel engagement, (14) work process design, and (15) operational effectiveness measurement.

2) The developed system and mechanisms for managing World-class standard schools according to OBECQA criteria were rated at the highest level of accuracy and feasibility.

Keyword: Systems and Mechanisms, World-Class Standard School, The Office of the Basic Education Commission Quality Award (OBECQA)

บทนำ

โรงเรียนมาตรฐานสากล (World-class Standard School) เป็นนวัตกรรมการจัดการศึกษาที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนำมาใช้เป็นมาตรการเร่งด่วนในการยกระดับการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐานเทียบเท่าสากล โดยเริ่มดำเนินการนำร่องในปีการศึกษา 2553 กับโรงเรียน จำนวน 500 โรงเรียน ทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ด้วยการให้โรงเรียนในโครงการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนบรรลุคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และเพิ่มเติมสาระการเรียนรู้ความเป็นสากล โดยการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล จะประสบความสำเร็จได้จะต้องมีการพัฒนาหลายมิติไปพร้อมกัน โดยจะต้องดำเนินการทั้งระบบ คือ ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการ มิใช่เป็นการจัดการศึกษาเพียงบางส่วนของโรงเรียน หรือเพียงจัดเป็นแผนการเรียนมาตรฐานสากล การจัดการศึกษาของโรงเรียนมาตรฐานสากลจะต้องมีจุดมุ่งหมายและทิศทางที่ชัดเจน (ยุพิน บุญประเสริฐ, 2562: 27)

การบริหารจัดการของโรงเรียนที่เป็นโรงเรียนมาตรฐานสากลต้องดำเนินไปด้วยระบบคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งชาติ (Thailand Quality Award : TQA) ซึ่งกำหนดให้มีการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพแบ่งเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับที่ 1 การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ระดับโรงเรียน (School Quality Award: ScQA) ระดับที่ 2 การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ระดับสำนักงานคณะกรรมการ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission Quality Award: OBECQA) และระดับที่ 3 การบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ระดับชาติ (Thailand Quality Award : TQA) (Secondary Education Administration Bureau, 2022) ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จากการประเมินโรงเรียนมาตรฐานสากลที่บริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เชียงราย ตั้งแต่ปีงบประมาณพ.ศ. 2557 เป็นต้นมา มีโรงเรียนที่ผ่านการประเมินระบบคุณภาพระดับโรงเรียน (School Quality Award : ScQA) จำนวน 24 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 77.42 และผ่านการประเมินระบบคุณภาพระดับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Office of the Basic Education Commission Quality Award : OBECQA) จำนวน 21 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 67.74 จากโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ที่เข้าร่วมโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากลจำนวน 31 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 75.61 (กลุ่มนโยบายและแผน, 2566: 45-46) จากการประเมินโรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่าการประเมินไม่บรรลุตามเกณฑ์ที่กำหนดจาก 31 โรงเรียน ได้รับรางวัลตามเกณฑ์คุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) เพียง 21 โรงเรียนซึ่งพบว่า มีปัญหาเกี่ยวกับการจัดการทางการเงินของโรงเรียนหรือการจัดการทรัพยากรทางการศึกษาที่ไม่เพียงพอหรือไม่มีการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาเกี่ยวกับสภาพพื้นที่การเรียนการสอนที่ไม่เหมาะสม หรือสภาพอาคารที่ไม่ได้รับการบำรุงรักษาอย่างเหมาะสม ปัญหาเกี่ยวกับโครงสร้างการบริหารจัดการของโรงเรียนที่ไม่มีการจัดการที่เป็นระบบ หรือมีความสามารถในการตอบสนองต่อความต้องการของนักเรียนและสังคมในระดับที่เหมาะสม สำหรับเรื่องการเขียนรายงานเพื่อขอรับการประเมิน OBECQA พบว่ามีปัญหาเพราะบางครั้งรายงานอาจขาดข้อมูลที่สำคัญหรือไม่มี ความชัดเจนเพียงพอในการอธิบายสภาพความเป็นอยู่ของโรงเรียน การขาดความเป็นระเบียบในข้อมูลที่น่ามา อธิบายเช่น การบอกรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรการศึกษาหรือสภาพอาคารที่ไม่เพียงพอ รายงานที่ไม่ประสานไปในทิศทางของเกณฑ์และข้อกำหนดที่ระบุไว้ในเอกสารของ OBECQA โดยไม่มีข้อมูล หรือการตรวจสอบว่าโรงเรียนได้ปฏิบัติตามข้อกำหนดเหล่านั้นหรือไม่ การรายงานที่มีข้อเสนอแนะหรือ แผนการปรับปรุงที่ไม่เพียงพอหรือไม่สอดคล้องกับปัญหาหรือความต้องการที่จะแก้ไข การขาดการวางแผนที่ ชัดเจนหรือวิธีการที่เหมาะสมในการแก้ไขปัญหาที่พบ และการใช้ภาษาที่ซับซ้อนหรือไม่เหมาะสมสำหรับผู้ที่ไม่ มีความรู้พื้นฐานในเรื่องที่กล่าวถึง หรือการใช้คำที่ไม่ชัดเจนทำให้ผู้อ่านไม่สามารถเข้าใจความหมายได้ชัดเจน (กลุ่มนโยบายและแผน, 2566: 47) ปัญหาดังกล่าวจึงสะท้อนให้เห็นถึงปัญหาและความจำเป็นที่จะต้องพัฒนา เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้สูงขึ้น ดังนั้นหากจะให้โรงเรียนมาตรฐานสากลของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายได้รับรางวัลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) บรรลุตามเป้าหมายที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย กำหนดไว้อย่างชัดเจนนั้น โรงเรียนมาตรฐานสากลจึงจำเป็นต้องมีระบบและกลไกการบริหารจัดการ อย่างชัดเจนทั้งระบบ ไม่ว่าจะเป็น ด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการ เพราะระบบการบริหารและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพ เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้การจัดการศึกษา มีคุณภาพ ต่อนักเรียนซึ่งถือเป็นเป้าหมายปลายทางที่สำคัญที่สุดและยังเป็นการยกระดับการบริหารจัดการ

องค์กรเพื่อให้มีวิธีการและผลการดำเนินงานสำหรับสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เป็นการยืนยันและนำไปสู่การประกันคุณภาพ นำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพ โดยมีระบบและกลไกในการควบคุมคุณภาพเป็นระบบที่ทำให้เห็นถึงแนวทางปฏิบัติที่จะนำไปสู่ผลผลิตที่มีคุณภาพเป็นการรวมสิ่งต่าง ๆ ที่มีลักษณะซับซ้อนให้ประสานเป็นหนึ่งเดียวโดยมีองค์ประกอบที่สำคัญคือการวางแผนคุณภาพการควบคุมคุณภาพและการปรับปรุงคุณภาพและผลการปฏิบัติจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานหรือข้อกำหนดทำให้ผู้ใช้บริการที่มีส่วนได้ส่วนเสียพึงพอใจและการมีต้นทุนการดำเนินงานที่เหมาะสม (สุวดี อุปปินใจ และคณะ, 2565: 132) ซึ่งต้องคำนึงจากเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) และบริบทของแต่ละโรงเรียน เนื่องด้วยเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) มีวัตถุประสงค์ เพื่อให้โรงเรียนได้ใช้เกณฑ์นี้ไปพัฒนาปรับปรุงการดำเนินการ ชีตความสามารถและผลลัพธ์ให้ดีขึ้น เพื่อเป็นกลไกในการสื่อสารและการแบ่งปันเรียนรู้จากวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ เกิดการเรียนรู้ทั้งในระดับองค์กรและบุคคล เพื่อเป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้าใจและทบทวนผลการดำเนินการในระบบการบริหารจัดการของโรงเรียน เพื่อให้การจัดการศึกษามีการปรับปรุงอยู่เสมอ เป็นประโยชน์กับผู้เรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียส่งผลกระทบต่อคุณภาพและความสำเร็จในปัจจุบันและในอนาคต (ไพฑูริย์ จารุสาร, 2561: 19-20)

ด้วยเหตุที่กล่าวมานี้ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะทำการศึกษเกี่ยวกับระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลเพื่อขอรับรางวัลตามเกณฑ์คุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย
2. เพื่อสร้างและประเมินระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

การทบทวนวรรณกรรม

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่อง ระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย การกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ การสร้างเครื่องมือ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลและการอภิปรายผล ดังต่อไปนี้

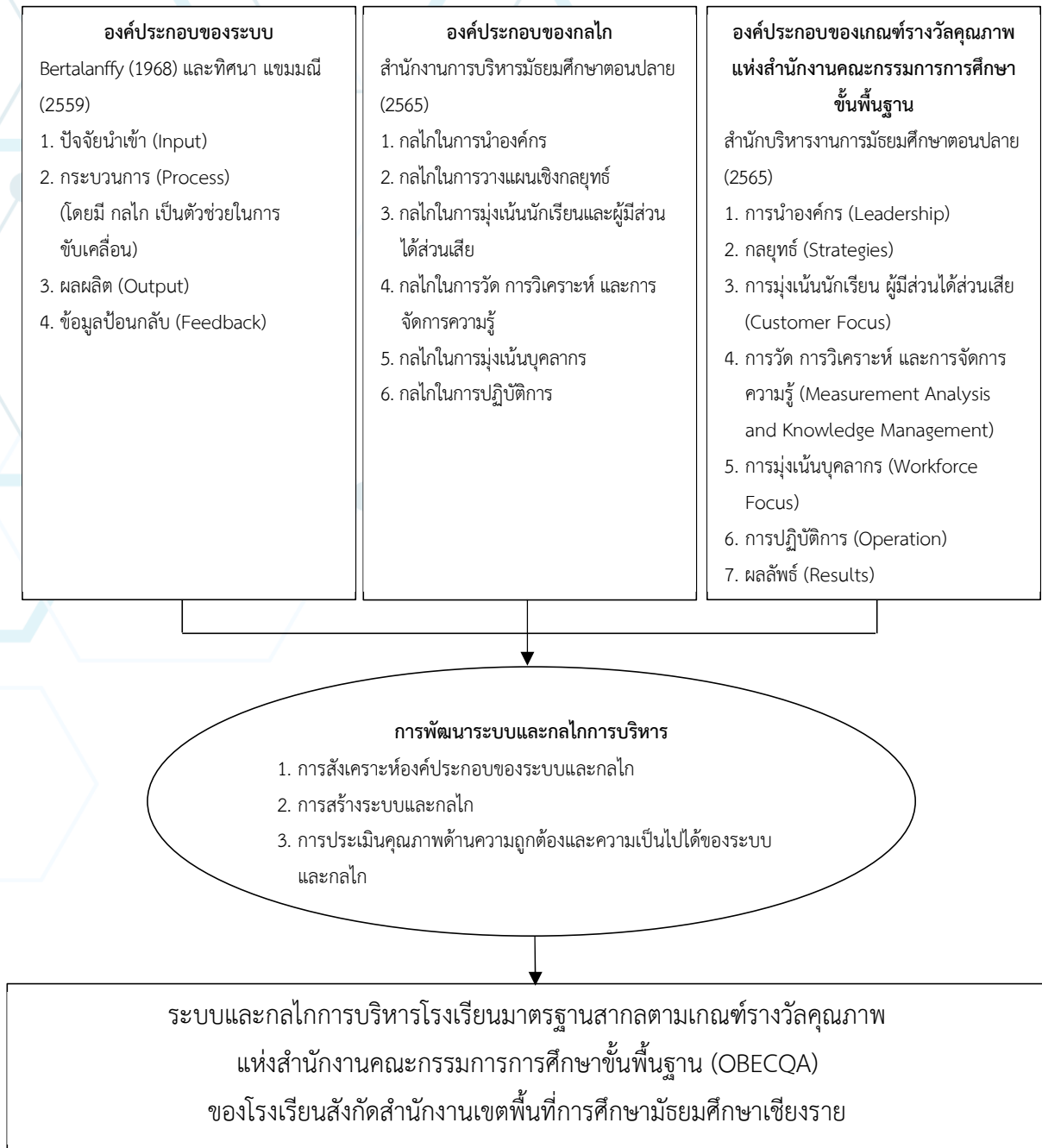
1. แนวคิดเกี่ยวกับระบบและการพัฒนาระบบ
2. แนวคิดเกี่ยวกับกลไกและการพัฒนากลไก
3. การบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA)

สรุปผลการทบทวนวรรณกรรม 1) จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับระบบและการพัฒนาระบบของนักวิชาการที่ได้กล่าวไว้ เช่น Von Bertalanffy (1968), ทิศนา แชมมณี (2555) สรุปได้ว่าระบบ แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) ปัจจัยนำเข้า (Input) (2) กระบวนการ (Process) โดยมีกลไกเป็นตัวช่วยในการขับเคลื่อน (3) ผลผลิต (Output) (4) ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

2) จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับกลไกและการพัฒนากลไกของนักวิชาการที่ได้กล่าวไว้ เช่น Von Bertalanffy (1968), สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2565) ซึ่งปรากฏกลไกที่สอดคล้องกับเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) สรุปได้ว่ากลไก แบ่งออกเป็น 6 องค์ประกอบ เพื่อช่วยในการขับเคลื่อนกระบวนการของระบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ดังนี้ (1) กลไกในการนำองค์กร (2) กลไกในการวางแผนเชิงกลยุทธ์ (3) กลไกในการมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (4) กลไกในการวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (5) กลไกในการมุ่งเน้นบุคลากร (6) กลไกในการปฏิบัติการ

3) จากการศึกษาเอกสารเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของนักวิชาการที่ได้กล่าวไว้ เช่น พัชรินทร์ ส่องเนตร (2562), วิชุดา เมามุดดา (2563), พัฒนพงศ์ ทองศรี (2565), ปิยะธิดา สยะรักษ์ (2567), สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย (2565) สรุปได้ว่า องค์ประกอบของการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ (1) การนำองค์กร (2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ (3) การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ (5) การมุ่งเน้นบุคลากร (6) การปฏิบัติการ (7) ผลลัพธ์

จากการทบทวนวรรณกรรมดังกล่าว ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องอย่างหลากหลาย ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ที่ได้จากการสังเคราะห์ไปกำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยในภาพรวมและนำไปสู่การกำหนดนิยามศัพท์เฉพาะ และการสร้างเครื่องมือการวิจัยที่ร้อยเรียงต่อเนื่องเชื่อมโยงสัมพันธ์ เพื่อนำไปสู่การออกแบบการวิจัยและการหาคำตอบการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method) ทั้งจากวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Method) และวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) พื้นที่วิจัย คือ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยมีการแบ่งขั้นตอนการวิจัยออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA)

1.1 ศึกษาองค์ประกอบของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) จากการสังเคราะห์เอกสาร

แหล่งข้อมูล

แนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA)

เครื่องมือการวิจัย

แบบสังเคราะห์เอกสารเกี่ยวกับองค์ประกอบของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) โดยดำเนินการสร้างจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 คน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เกี่ยวกับความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Item of objective Congruence : IOC) ใช้เกณฑ์ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศซึ่งเผยแพร่เป็นตำรา เอกสาร และฐานข้อมูลในเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis)

1.2 ศึกษาองค์ประกอบของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์คุณสมบัติเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์ในด้านการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ผู้ที่มีความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ที่เป็นเลิศ และผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในด้านวิชาการระดับอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 ผู้ทรงคุณวุฒิด้านนโยบายหรือผู้มีผลงานทางวิชาการเกี่ยวกับเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2 คน และกลุ่มที่ 3 ผู้ทรงคุณวุฒิระดับอาจารย์สถาบันอุดมศึกษา จำนวน 2 คน

เครื่องมือการวิจัย

แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้าง (Structured Interview) ได้แก่ เอกสารประกอบการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) โดยได้ดำเนินการสร้างจากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เกี่ยวกับความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Item of objective Congruence : IOC) ใช้เกณฑ์ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) จากผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอผลเป็นความเรียง

ขั้นตอนที่ 2 สร้างและประเมินระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

2.1 สร้างระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

แหล่งข้อมูล

ผลการวิจัยในขั้นตอนที่ 1.1 และ 1.2

เครื่องมือการวิจัย

แบบสรุปแนวทางการดำเนินงานตามระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย มีทั้งหมด 4 ประเด็น ได้แก่ ปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการนำแบบสรุปองค์ประกอบของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายมาสังเคราะห์ผลการศึกษาจากขั้นตอนที่ 1.1 และขั้นตอนที่ 1.2

การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) และนำไปสร้างเป็นระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

2.2 ประเมินระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล

ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 12 คน ผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยกำหนดเกณฑ์เป็นผู้มีความรู้และประสบการณ์ในด้านระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มที่ 1 คณะกรรมการผู้ประเมินโรงเรียนมาตรฐานสากล เพื่อขอรับรางวัลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) จำนวน 3 คน กลุ่มที่ 2 ผู้อำนวยการโรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) โดยแบ่งตามขนาดโรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก จำนวน 2 คน โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 2 คน และโรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 2 คน กลุ่มที่ 3 ผู้บริหารการศึกษาที่มีส่วนได้ส่วนเสียโดยตรงกับระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จำนวน 1 คน กลุ่มที่ 4 ผู้ทรงคุณวุฒิที่มีวุฒิการศึกษาสูงสุดในระดับปริญญาโท จำนวน 2 คน

เครื่องมือการวิจัย

แบบประเมินความถูกต้องและความเป็นไปได้ของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยนำแบบประเมินที่สร้างขึ้นในขั้นที่ 2.1 มาสร้างเป็นแบบประเมิน ในลักษณะแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) นำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) เกี่ยวกับความถูกต้องและความครอบคลุมของเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดประสงค์ (Item of objective Congruence : IOC) ใช้เกณฑ์ข้อคำถามทุกข้อมีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67 ขึ้นไป รวมทั้งข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ มาปรับปรุงแก้ไข ก่อนนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูลจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย เพื่อประสานงานขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากกลุ่มผู้ให้ข้อมูลข้างต้นเพื่อประเมิน

ความถูกต้องและความเป็นไปได้ของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จากนั้นดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการส่งหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล พร้อมทั้งแบบประเมินความถูกต้องและความเป็นได้ ให้ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียผ่านช่องทางออนไลน์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพด้านความถูกต้องและความเป็นไปได้ของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย จะต้องมียค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.50 และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าไม่เกิน 1.00 (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ถือว่าระบบและกลไกฯ มีความถูกต้องและความเป็นไปได้อยู่ในวิสัยยอมรับได้

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA)

1.1 ผลการศึกษาองค์ประกอบของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) จากการสังเคราะห์เอกสารพบว่าระบบ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ 3) ผลผลิต และ 4) ข้อมูลป้อนกลับ โดยในกระบวนการจะมีกลไกเป็นตัวช่วยในการขับเคลื่อนกระบวนการให้เป็นไปตามลักษณะของเกณฑ์คุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนำองค์กร 2) การวางแผนเชิงกลยุทธ์ 3) การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ 5) การมุ่งเน้นบุคลากรและ 6) การปฏิบัติการ

1.2 กลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ พบว่า ระบบ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ 3) ผลผลิต และ 4) ข้อมูลป้อนกลับ โดยในกระบวนการจะมีกลไกเป็นตัวช่วยในการขับเคลื่อนกระบวนการให้เป็นไปตามลักษณะของเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) และกลไกประกอบด้วย 15 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) กลไกการนำองค์กร 2) กลไกการกำกับดูแล 3) กลไกการตอบสนองสังคม 4) กลไกการจัดทำกลยุทธ์ 5) กลไกการนำกลยุทธ์ไปใช้ 6) กลไกการตอบสนองความคาดหวังของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 7) กลไกการสร้างความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 8) กลไกการวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการ 9) กลไกการจัดการสารสนเทศ

10) กลไกการจัดการความรู้ขององค์กร 11) กลไกการประเมินขีดความสามารถและอัตรากำลังของบุคลากร
12) กลไกในการสร้างสภาพแวดล้อมของบุคลากร 13) กลไกการสร้างความผูกพันของบุคลากร 14) กลไกการออกแบบกระบวนการทำงาน และ 15) กลไกการวัดประสิทธิผลของการปฏิบัติการ

ผลการวิจัยจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ผลการสร้างและประเมินระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

2.1 ผลการสร้างระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ผลการศึกษาในขั้นตอนที่ 1.1 และ 1.2 จึงได้ ระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ปัจจัยนำเข้า ประกอบด้วย

1.1 ปัจจัยภายนอก เป็นสิ่งที่ยอยู่นอกเหนือขอบเขตขององค์กร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานเพื่อบรรลุผลสำเร็จขององค์กร และเป็นสิ่งที่ผู้นำองค์กรอาจจะเข้าไปควบคุมดูแลโดยตรงได้ค่อนข้างยาก ตัวแปรด้านนี้ ได้แก่

1) สภาพแวดล้อมภายนอก เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจของชุมชน สภาพสังคมและวัฒนธรรมการเมืองและกฎหมาย และเทคโนโลยี ที่ส่งผลต่อความสำเร็จของโรงเรียนมาตรฐานสากล

2) ลักษณะผู้รับบริการ เกี่ยวข้องกับทัศนคติ และการให้ความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้ปกครองที่ส่งบุตรหลานเข้าเรียนในสถานศึกษา ประชาชนทั่วไป ตลอดจนองค์กรภาครัฐและภาคเอกชนที่มารับบริการ

3) ลักษณะผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เกี่ยวข้องกับทัศนคติและการสนับสนุนของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และกระทรวงศึกษาธิการ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถานศึกษาเอกชน บุคคล องค์กรชุมชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันอื่นที่จัดการศึกษา

4) นโยบายเชิงพื้นที่ เกี่ยวข้องกับนโยบายของจังหวัดเชียงราย นโยบายของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ที่เป็นกรอบในการบริหารจัดการโรงเรียนในบริบทพื้นที่จังหวัดเชียงราย

1.2 ปัจจัยภายใน ซึ่งเป็นแรงกดดันจากภายในองค์กร ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อการทำงานเพื่อบรรลุผลสำเร็จขององค์กร โดยที่ผู้บริหารต้องใช้ความสามารถในการเข้าไปควบคุมดูแลตัวแปรด้านนี้ ได้แก่

1) คุณภาพและความรู้ความเข้าใจของบุคลากรเกี่ยวกับเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) รวมถึงความสามารถในการจัดการเรียนรู้ของบุคลากรเพื่อ

สร้างให้ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก

2) เป้าหมาย บุคลากรขององค์กรทุกคนมีเป้าหมายร่วมกันเพื่อดำเนินการไปตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) และส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีศักยภาพเป็นพลโลก

3) ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กรเพื่อนำมาเสริมศักยภาพการจัดการความรู้และพัฒนากระบวนการบริหารจัดการงานในแต่ละกลุ่มงานขององค์กร

4) นโยบายการบริหารและการปฏิบัติของผู้นำองค์กรซึ่งเป็นกรอบในการบริหารจัดการองค์กร

5) โครงสร้างองค์กรในการแบ่งภาระหน้าที่ของบุคลากรในองค์กร

6) วัฒนธรรมองค์กรที่ถือว่าเป็นแนวปฏิบัติของสมาชิกทุกคนภายในองค์กร

7) บริบทเชิงพื้นที่ ตั้งแต่ภูมิศาสตร์ สภาพชุมชนโดยรอบ อัตลักษณ์ชุมชน ที่ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้และการบริหารจัดการขององค์กร

2. กระบวนการ ประกอบด้วย

2.1 การนำองค์กร ประกอบด้วย 3 กลไก ดังนี้

2.1.1 กลไกการนำองค์กร ดำเนินการ ดังนี้ 1) กำหนดวิสัยทัศน์เป้าประสงค์ และค่านิยมขององค์กรให้ชัดเจนผู้นำองค์กรควรมีความชัดเจน โดยให้สอดคล้องกับทิศทางและเป้าหมาย โดยเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกคนในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการกำหนด 2) สื่อสารให้มีประสิทธิภาพ ผู้นำองค์กรควรเน้นการเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็น การตอบสนองอย่างรวดเร็ว การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างวัฒนธรรมการสื่อสารที่เปิดเผย เพื่อเสริมสร้างความเข้าใจและความร่วมมือภายในองค์กร 3) กำหนดผลการดำเนินการที่คาดหวังให้ชัดเจน ผู้นำองค์กรควรพิจารณาวิเคราะห์สภาพแวดล้อม การมีส่วนร่วมของบุคลากร การใช้ตัวชี้วัดที่ชัดเจน การทบทวนและปรับปรุงอย่างสม่ำเสมอ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ และการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้และพัฒนาองค์กรอย่างยั่งยืน 4) มุ่งผลลัพธ์ต่อผู้เรียนเป็นสำคัญ ผู้นำองค์กรควรมีแนวทางในการขับเคลื่อนสถานศึกษาโดยมุ่งผลลัพธ์ที่เกิดจากการบริหารจัดการสถานศึกษาไปสู่ผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะตามมาตรฐานสากล

2.1.2 กลไกการกำกับดูแล 1) ใช้ระบบธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากล ให้ตามหลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักการความคุ้มค่า หลักความโปร่งใส หลักความรับผิดชอบ และหลักการมีส่วนร่วม 2) ส่งเสริมวัฒนธรรมคุณภาพให้เกิดในองค์กร ผู้นำองค์กรมุ่งสร้างความตระหนักรู้ การปฏิบัติงานที่มีมาตรฐาน และความมุ่งมั่นในคุณภาพจากบุคลากรทุกระดับในองค์กร 3) ส่งเสริมการประพฤติตามจรรยาบรรณในวิชาชีพ ผู้นำองค์กรควรเป็นแบบอย่างที่ดีในการประพฤติตามหลักคุณธรรมจริยธรรม และปฏิบัติตามกฎระเบียบและจรรยาบรรณวิชาชีพ และส่งเสริมกำกับดูแลให้บุคลากรมีความประพฤติที่ดีตามกฎระเบียบและจรรยาบรรณวิชาชีพ

2.1.3 กลไกการตอบสนองสังคม ดำเนินการ ดังนี้ 1) บริการวิชาการแก่ชุมชน ผู้นำองค์กรควรสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน และเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง ชุมชน และท้องถิ่นเข้ามาส่วนร่วมในการบริหารงานของโรงเรียน 2) บุรณการแนวคิด SDGs เพื่อความยั่งยืน ผู้นำองค์กรควรนำเป้าหมายการพัฒนาที่

ยั่งยืนทั้ง 17 ข้อมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการบริหารและการตัดสินใจขององค์กรเพื่อสร้างผลกระทบที่ดีต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม พร้อมส่งเสริมการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว

2.2 การวางแผนเชิงกลยุทธ์ ประกอบด้วย 2 กลไก ดังนี้

2.2.1 กลไกในการจัดทำกลยุทธ์ ดำเนินการ ดังนี้ 1) วิเคราะห์บริบทของโรงเรียนโดยใช้ SWOT และ PESTEL (Political Economic Social Technology Environment and Legal) 2) กำหนด วิสัยทัศน์ โดยกำหนดภาพรวมที่องค์กรมุ่งหวังในอนาคต และกำหนดจากสิ่งที่ทุกคนในโรงเรียนร่วมกันคาดหวังเพื่อตอบสนองความท้าทายและความได้เปรียบเชิงกลยุทธ์ซึ่งจะส่งผลให้เกิดโอกาสในการสร้างนวัตกรรม 3) กำหนดพันธกิจ โดยระบุภารกิจที่สำคัญในการบรรลุวิสัยทัศน์ 4) กำหนดเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ โดยกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน

2.2.2 กลไกในการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ ดำเนินการ ดังนี้ 1) จัดทำแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับค่านิยมและแนวคิดตามโรงเรียนมาตรฐานสากล 2) เปิดโอกาสให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำ 3) จัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมในแต่ละโครงการ 4) ติดตาม ประเมินผล และปรับปรุงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างสม่ำเสมอ 5) ประเมินความเสี่ยง วางแผนป้องกันความเสี่ยงโดยการจัดทำแผนสำรองป้องกันความเสี่ยง

2.3 การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ประกอบด้วย 2 กลไก ดังนี้

2.3.1 กลไกการตอบสนองความคาดหวังของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดำเนินการ ดังนี้ 1) พัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน ผู้ปกครอง และชุมชน 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและชุมชนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านวัฒนธรรมท้องถิ่น 3) ใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารและรับฟังความคิดเห็นจากนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

2.3.2 กลไกการสร้างความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ดำเนินการ ดังนี้ 1) จัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชุมชนโดยให้ผู้เรียนและชุมชนมีปฏิสัมพันธ์และร่วมมือกัน 2) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา 3) พัฒนาทักษะชีวิตและความเป็นผู้ให้แก่นักเรียน เพื่อสร้างความมั่นใจและมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม 4) สร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วม 5) ส่งเสริมกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและประเพณีของจังหวัดเชียงรายเพื่อให้นักเรียนได้เห็นคุณค่าของวัฒนธรรมท้องถิ่น

2.4 การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ ประกอบด้วย 3 กลไก ดังนี้

2.4.1 กลไกการวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการ ดำเนินการดังนี้ 1) ใช้การประเมิน 360 องศา ที่ได้รับความคิดเห็นจากนักเรียน ผู้ปกครอง ครู และชุมชน 2) ใช้การเปรียบเทียบกับมาตรฐานสากล เพื่อวัดผลการดำเนินงานของโรงเรียนและนำผลลัพธ์มาปรับปรุงการสอนและการบริหารจัดการ

2.4.2 กลไกการจัดการสารสนเทศ ดำเนินการ ดังนี้ 1) ใช้ระบบ MIS (Management Information System) ในการจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูล 2) จัดทำ Data Dashboard ที่รวบรวมข้อมูลสำคัญของโรงเรียน 3) พัฒนาระบบ e-Document Management สำหรับจัดเก็บเอกสารและข้อมูลในรูปแบบดิจิทัล 4) ใช้ระบบคลาวด์ (Cloud System) ในการจัดการและแชร์ข้อมูลสารสนเทศระหว่างบุคลากรใน

โรงเรียน

2.4.3 กลไกการจัดการความรู้ขององค์กร ดำเนินการ ดังนี้ 1) ใช้กระบวนการ KM (Knowledge Management) ที่มีขั้นตอนชัดเจน 2) จัดตั้งชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 3) พัฒนารฐานความรู้ (Knowledge Base) ที่รวบรวมองค์ความรู้ที่สำคัญ 4) สร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เน้นการเรียนรู้ (Learning Organization)

2.5 การมุ่งเน้นบุคลากร ประกอบด้วย 3 กลไก ดังนี้

2.5.1 กลไกในการประเมินขีดความสามารถและอัตรากำลังของบุคลากร ดำเนินการ ดังนี้ 1) ใช้ Competency Framework และ KPIs เพื่อวัดขีดความสามารถและผลการปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างชัดเจนโดยให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์และพันธกิจที่กำหนดไว้ 2) นำ Self-Assessment และ 360-Degree Feedback มาใช้เพื่อเก็บข้อมูลเชิงลึกจากมุมมองที่หลากหลาย 3) ใช้เทคโนโลยี เช่น HRIS ในการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลบุคลากรเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจ 4) พัฒนา IDP เพื่อวางแผนการพัฒนาบุคลากรในระยะยาว 5) ใช้ Benchmarking เปรียบเทียบกับมาตรฐานภายนอกเพื่อระบุจุดแข็งและจุดที่ต้องพัฒนา

2.5.2 กลไกในการสร้างสภาพแวดล้อมของบุคลากร ดำเนินการดังนี้ 1) ปรับปรุงสภาพแวดล้อมขององค์กรให้มีความปลอดภัยและเอื้อต่อการทำงานที่มีประสิทธิภาพ 2) ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่ให้ความสำคัญของบุคลากร โดยวิธีการสื่อสาร การยอมรับ และการให้รางวัล 3) สนับสนุนให้บุคลากรได้พัฒนาตนเองทั้งด้านความรู้ ทักษะ และจิตวิทยา 4) จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมความร่วมมือและความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน

2.5.3 กลไกในการสร้างความผูกพันของบุคลากร ดำเนินการ ดังนี้ 1) สื่อสารอย่างชัดเจนตรงไปตรงมา และส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในองค์กร เพื่อให้บุคลากรเข้าใจบทบาทและรู้สึกมีคุณค่าต่อตนเองและองค์กร 2) จัดกิจกรรมที่เสริมสร้างความสามัคคีและความผูกพันในองค์กร 3) พัฒนาระบบการยอมรับ และการให้รางวัลอย่างชัดเจน เพื่อกระตุ้นการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ 4) ให้เกียรติซึ่งกันและกันในองค์กรและสร้างทัศนคติที่ดีต่อกัน

2.6 การปฏิบัติการ ประกอบด้วย 2 กลไก ดังนี้

2.6.1 กลไกในการออกแบบกระบวนการทำงาน ดำเนินการ ดังนี้ 1) ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการออกแบบหลักสูตรและกระบวนการจัดการเรียนการสอน 2) ใช้แนวคิด PDCA และ Benchmarking เพื่อออกแบบและปรับปรุงกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับมาตรฐาน 3) ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปรับปรุงความคล่องตัวและลดขั้นตอนที่ซ้ำซ้อนในกระบวนการทำงาน 4) สนับสนุนการมีส่วนร่วมของบุคลากรในทุกขั้นตอนของการออกแบบกระบวนการ เพื่อสร้างความผูกพันและเพิ่มประสิทธิภาพ 5) สร้างคู่มือในการปฏิบัติงานของแต่ละกระบวนการทำงาน

2.6.2 กลไกการวัดประสิทธิผลของการปฏิบัติการ ดำเนินการ ดังนี้ 1) ใช้ KPIs และ Balanced Scorecard เพื่อวัดประสิทธิผลในหลายมิติ เช่น ผลการเรียนรู้ กระบวนการภายใน และความพึงพอใจของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) นำการประเมิน 360 องศา และแบบสำรวจความพึงพอใจมาใช้เพื่อเก็บข้อมูลจาก

ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 3) ใช้ระบบรายงานผลแบบเรียลไทม์ และการประเมินตามหลักฐานเพื่อการติดตามและปรับปรุงทันที 4) นำ Benchmarking มาเปรียบเทียบกับผลการดำเนินงานกับโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ 5) พัฒนาระบบการประเมินตามหลักฐาน ให้มีการกำกับ ติดตาม การปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ

3. ผลผลิต ประกอบด้วย

3.1 ผลลัพธ์ด้านหลักสูตร ข้อมูลที่สะท้อนถึงคุณภาพและความสำเร็จของการพัฒนาหลักสูตรที่สอดคล้องกับเป้าหมายเชิงกลยุทธ์ ความต้องการของผู้เรียน และมาตรฐานการศึกษาระดับชาติและนานาชาติ เช่น ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, ผลการทดสอบระดับชาติ O-NET, ผลการสอบ PISA รวมถึงสารสนเทศเกี่ยวกับข้อมูลการประเมินสมรรถนะของผู้เรียน และทักษะในศตวรรษที่ 21 (3R7C)

3.2 ผลลัพธ์ด้านกระบวนการ ข้อมูลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานในกระบวนการต่าง ๆ ของโรงเรียนหรือองค์กร โดยเฉพาะกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับการบริหาร การเรียนการสอน และการจัดการทรัพยากร เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดตามเกณฑ์ OBECQA เช่น สารสนเทศเกี่ยวกับกระบวนการจัดการความปลอดภัยและการเตรียมพร้อมต่อภาวะฉุกเฉิน, สารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเครือข่ายอุปทาน, ข้อมูลเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน

3.3 ผลลัพธ์ด้านจัดการเรียนรู้ ข้อมูลที่สะท้อนถึงกระบวนการจัดการเรียนรู้ และการบริการที่มีความสำคัญที่ตอบสนองโดยตรงต่อนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น สารสนเทศเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนสาระการศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง (Independent Study)

3.4 ผลลัพธ์ด้านนักเรียน ข้อมูลที่สะท้อนถึงความพึงพอใจและความผูกพันของนักเรียนที่มีต่อโรงเรียนหรือองค์กร โดยระบุวิธีการรับฟังและประเมินความพึงพอใจและความผูกพัน และคุณลักษณะความเป็นพลโลกของนักเรียน ซึ่งแบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ นักเรียนกลุ่มในเก่า นักเรียนกลุ่มปัจจุบัน และนักเรียนกลุ่มอนาคต เพื่อการเปรียบเทียบข้อมูลในการปรับปรุงองค์กรและการวางแผนพัฒนาองค์กรต่อไป

3.5 ผลลัพธ์ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ข้อมูลที่สะท้อนถึงความพึงพอใจและความผูกพันของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่มีต่อโรงเรียนหรือองค์กร โดยระบุวิธีการรับฟังและประเมินความพึงพอใจและความผูกพัน เพื่อการเปรียบเทียบข้อมูลในการปรับปรุงองค์กรและการวางแผนพัฒนาองค์กรต่อไป เช่น สารสนเทศข้อมูลความพึงพอใจของคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีต่อโรงเรียน

3.6 ผลลัพธ์ด้านบุคลากร ข้อมูลที่สะท้อนถึงการบริหารจัดการด้านบุคลากร เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับปรุงองค์กรและวางแผนเพื่อรองรับอัตรากำลัง และเสริมสร้างบรรยากาศในการทำงานให้เกิดประสิทธิภาพ เช่น สารสนเทศข้อมูลขีดความสามารถและอัตรากำลังบุคลากร, บรรยากาศการทำงาน, ความผูกพันของบุคลากร, การพัฒนาบุคลากร, ความก้าวหน้าในวิชาชีพของบุคลากร

3.7 ผลลัพธ์ด้านการนำองค์กร และการกำกับดูแลองค์กร ข้อมูลที่สะท้อนถึงความสามารถในการบริหารจัดการของผู้นำองค์กร รวมถึงการสร้างระบบกำกับดูแลที่โปร่งใสและมีประสิทธิภาพในบริบทของการบริหารโรงเรียนตามเกณฑ์ OBECQA เช่น วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน, ความสัมพันธ์กับผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย, การกำกับดูแลที่โปร่งใส, การจัดการความเสี่ยง

3.8 ผลลัพธ์ด้านการเงิน การตลาด และกลยุทธ์ ข้อมูลที่แสดงถึงความสามารถในการจัดการทรัพยากรทางการเงิน การพัฒนากลยุทธ์ และการสร้างภาพลักษณ์ขององค์กรให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และเป้าหมายองค์กร เช่น การบริหารจัดการงบประมาณ, การเพิ่มรายได้, การบริหารความเสี่ยงทางการเงิน, การสร้างภาพลักษณ์องค์กร, การดึงดูดนักเรียน, ความสำเร็จของแผนกลยุทธ์, การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ

3.9 ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนโดยตรง ผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ซึ่งมีคุณลักษณะดังนี้เป็นเลิศวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคม

4. ข้อมูลป้อนกลับ ประกอบด้วย

4.1 ข้อมูลจากกลไกในกระบวนการทั้ง 6 กระบวนการ ข้อมูลที่ได้จากการปฏิบัติการตามกลไกในกระบวนการทั้งหมด 15 กลไก

4.2 ข้อมูลการประเมินผล ข้อมูลการกำกับติดตามและประเมินผลตั้งแต่การบริหารจัดการองค์กรของผู้นาองค์กรและการจัดการเรียนรู้ของครู

4.3 ข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ ข้อมูลแนวโน้มและการเปลี่ยนแปลงในระบบการศึกษาที่จะส่งผลกระทบต่อระบบการบริหารโรงเรียน

4.4 ข้อมูลความพึงพอใจของผู้เรียน ผู้ปกครองและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ข้อมูลความต้องการและความพึงพอใจ รวมถึงข้อเสนอแนะในการจัดการของโรงเรียนของผู้ปกครอง ชุมชน และนักเรียน

4.5 ข้อมูลทรัพยากรและการจัดการ ข้อมูลทรัพยากรบุคคล ข้อมูลทรัพยากรทางการเงิน ข้อมูลทรัพยากรทางกายภาพ

4.6 ข้อมูลการเปรียบเทียบ ข้อมูลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนกับโรงเรียนอื่นในระดับเดียวกัน ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ OBECQA เรียกว่า “โรงเรียนคู่เทียบ” และข้อมูลการเปรียบเทียบกับโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จ

4.7 ข้อมูลเชิงนวัตกรรม ข้อมูลการนำแนวคิด นวัตกรรม หรือเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการบริหารจัดการ การเรียนการสอน และการพัฒนาองค์กร

4.8 ข้อมูลเชิงปฏิบัติการ ข้อมูลการปฏิบัติการในแต่ละกลุ่มงานที่สะท้อนมาจากผู้ปฏิบัติงาน ทั้งจุดเด่น จุดที่ควรพัฒนา และปัญหาที่เกิดขึ้นในระหว่างการปฏิบัติงาน

4.9 ข้อมูลความเป็นพลเมืองโลกของผู้เรียนตามคุณลักษณะของมาตรฐานสากล ข้อมูลคุณลักษณะของนักเรียนที่มีศักยภาพเป็นพลโลก ไม่ว่าจะเป็นความเป็นเลิศวิชาการ สื่อสารสองภาษา ล้ำหน้าทางความคิด ผลิตงานอย่างสร้างสรรค์ ร่วมกันรับผิดชอบต่อสังคม ตามแนวทางความสำเร็จของการดำเนินงานของโรงเรียนมาตรฐานสากล

2.2 ผลการประเมินคุณภาพของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า ด้านความถูกต้องและด้านความเป็นไปได้ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แสดงผลการประเมินคุณภาพของระบบฯ ด้านความถูกต้องและด้านความเป็นไปได้ ดังตารางที่ 1 และ 2

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความถูกต้องของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับถูกต้อง		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	ชื่อระบบ “ระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย” มีความสอดคล้องกับการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย	4.80	.45	มากที่สุด
2	ระบบที่สร้างขึ้นประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ เป็นแนวคิดที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ	4.60	.89	มากที่สุด
3	กลไกของกระบวนการในระบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพฯ สามารถให้ผลผลิตที่ถูกต้อง	4.20	.45	มาก
4	องค์ประกอบกลไกของกระบวนการในระบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพฯ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ	5.00	.00	มากที่สุด
5	องค์ประกอบปัจจัยนำเข้า กระบวนการ และผลผลิตของระบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพฯ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ	4.40	.55	มาก
ภาพรวม		4.60	.47	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า ผลการประเมินถูกต้องของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัด

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .47) โดยรายการประเมินที่มีถูกต้องมากที่สุดได้แก่ องค์ประกอบกลไกของกระบวนการในระบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพฯ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงเพื่อให้ได้ข้อมูลที่น่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = .00) รองลงมาคือ ชื่อระบบ “ระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย” มีความสอดคล้องกับการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = .45) และอันดับที่ 3 ได้แก่ ระบบที่สร้างขึ้นประกอบด้วย ปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต และข้อมูลป้อนกลับ เป็นแนวคิดที่ถูกต้องน่าเชื่อถือ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .89)

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
1.	กระบวนการการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลฯ ที่กำหนดไว้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน	4.80	.45	มากที่สุด
2.	กลไกการนำองค์กรที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.60	.55	มากที่สุด
3.	กลไกการกำกับดูแลที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.80	.45	มากที่สุด
4.	กลไกการตอบสนองสังคมที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.80	.45	มากที่สุด
5.	กลไกการจัดทำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.60	.55	มากที่สุด
6.	กลไกการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.60	.55	มากที่สุด
7.	กลไกการตอบสนองความคาดหวังของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.40	.55	มาก
8.	กลไกการสร้างความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.60	.55	มากที่สุด

ข้อ	รายการประเมิน	ระดับความเป็นไปได้		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
9.	กลไกการวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผล การดำเนินการ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.80	.45	มากที่สุด
10.	กลไกการจัดการสารสนเทศ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.80	.45	มากที่สุด
11.	กลไกการจัดการความรู้ขององค์กร มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.80	.45	มากที่สุด
12.	กลไกการประเมินขีดความสามารถและอัตรากำลังของ บุคลากร มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.60	.55	มากที่สุด
13.	กลไกการสร้างสภาพแวดล้อมของบุคลากร มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	5.00	.00	มากที่สุด
14.	กลไกการสร้างความผูกพันของบุคลากร มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.40	.55	มาก
15.	กลไกการออกแบบกระบวนการทำงาน มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.80	.45	มากที่สุด
16.	กลไกการวัดประสิทธิผลของการปฏิบัติการ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้	4.40	.55	มาก
17.	ระบบและกลไกในการบริหารโรงเรียน มีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการยอมรับ จากบุคลากรในโรงเรียน และผู้มีส่วนได้เสีย	5.00	.00	มากที่สุด
ภาพรวม		4.69	0.44	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 ผลการประเมินความเป็นไปได้ของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย มีความเป็นไปได้ภาพรวมรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = .44) โดยรายการประเมินที่มีถูกต้องมากที่สุดได้แก่ กลไกการสร้างสภาพแวดล้อมของบุคลากร มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และระบบและกลไกในการบริหารโรงเรียน มีความเป็นไปได้ที่จะได้รับการยอมรับจากบุคลากรในโรงเรียน และผู้มีส่วนได้เสีย ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = .00) รองลงมาคือ กระบวนการการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลฯ ที่กำหนดไว้ สามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ไม่ยุ่งยาก ซับซ้อน, กลไกการกำกับดูแลที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้, กลไกการตอบสนองสังคมที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้, กลไกการวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการ มีความเป็นไปได้

ได้ในการนำไปใช้, กลไกการจัดการสารสนเทศ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้, กลไกการจัดการความรู้ขององค์กร มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และกลไกการออกแบบกระบวนการทำงานมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = .45) และอันดับที่ 3 ได้แก่ กลไกการนำองค์กรที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้, กลไกการจัดทำกลยุทธ์ที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้, กลไกการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติที่กำหนดไว้ มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้, กลไกการสร้างความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ และกลไกการประเมินขีดความสามารถและอัตรากำลังของบุคลากร มีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้ ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = .55)

การอภิปรายผลการวิจัย

ข้อค้นพบจากการทำวิจัยที่สำคัญนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่าระบบฯ ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ 3) ผลผลิต 4) ข้อมูลป้อนกลับ โดยในกระบวนการมีกลไกเป็นเสมือนตัวช่วยในการทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบทั้ง 4 มีความสำคัญและเชื่อมโยงกันอย่างเป็นระบบ เพื่อสร้างกระบวนการบริหารจัดการโรงเรียนมาตรฐานสากลให้มีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุเป้าหมายของเกณฑ์ OBECQA ได้ องค์ประกอบเหล่านี้ยังช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและสนับสนุนการพัฒนาอย่างยั่งยืนในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับ ทิศนา แคมมณี (2559: 200) ที่ได้กล่าวถึงระบบ ในหนังสือเรื่อง ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ พบว่า ระบบที่สมบูรณ์จึงมีองค์ประกอบที่สำคัญ 5 ส่วนสำคัญ ได้แก่ 1) ตัวป้อน ที่เป็นองค์ประกอบต่าง ๆ ของระบบ 2) กระบวนการ ซึ่งเป็นการจัดกระทำกับองค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อให้เกิดผลผลิตตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ 3) ผลผลิต ผลที่เกิดขึ้นจากกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งเป็นเป้าหมายปลายทางของระบบ 4) การควบคุม โดยวิธีการที่ใช้เพื่อตรวจสอบกระบวนการให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ และ 5) ข้อมูลป้อนกลับ ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของผลผลิตและจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งใช้เป็นข้อมูลป้อนกลับไปสู่การปรับปรุงกระบวนการและตัวป้อน ทั้งนี้สอดคล้องกับแนวคิดของ Bertalanffy (1968: 42-43) ที่เน้นว่าระบบที่มีประสิทธิภาพต้องพึ่งพาปัจจัยเหล่านี้อย่างสมดุล นอกจากนี้ การมีกลไกที่ช่วยขับเคลื่อนกระบวนการ เช่น กลไกการวางแผน กลไกการกำกับดูแล และกลไกการพัฒนาคุณภาพต่อเนื่อง ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่ผลักดันให้การบริหารโรงเรียนเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้นองค์ประกอบของระบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย จึงต้องมีกลไกคอยช่วยหรือควบคุมกระบวนการให้ดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ

2. จากการสร้างระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่า ระบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

เชิงราย ประกอบด้วย 1) ปัจจัยนำเข้า 2) กระบวนการ ซึ่งประกอบด้วย 6 กระบวนการ ได้แก่ การนำองค์การ การวางแผนเชิงกลยุทธ์ การมุ่งเน้นนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการ ความรู้ การมุ่งเน้นบุคลากร และการปฏิบัติการ 3) ผลผลิต 4) ข้อมูลป้อนกลับ ส่วนกลไกการบริหารโรงเรียน มาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ประกอบด้วย 15 กลไก ได้แก่ 1) กลไก การนำองค์การ 2) กลไกการกำกับดูแลองค์กร 3) กลไกการตอบสนองสังคม 4) กลไกการจัดทำกลยุทธ์ 5) กลไก การนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 6) กลไกการตอบสนองความคาดหวังของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 7) กลไก การสร้างความผูกพันของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 8) กลไกการออกแบบกระบวนการทำงาน 9) กลไก การวัดประสิทธิผลของการปฏิบัติการ 10) กลไกการประเมินขีดความสามารถและอัตรากำลังของบุคลากร 11) กลไกการสร้างสภาพแวดล้อมของบุคลากร 12) กลไกการสร้างความผูกพันของบุคลากร 13) กลไกการวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการ 14) กลไกการจัดการสารสนเทศ 15) กลไกการจัดการความรู้ ขององค์กร จะเห็นได้ว่า ระบบและกลไกที่ผู้วิจัยได้นำเสนอนั้นเป็นระบบและกลไกที่มีความสอดคล้องสัมพันธ์ กันในเชิงองค์ประกอบและการขับเคลื่อนที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้องกับ ปิยะธิดา สยะรักษ์ (2567: 106) ที่ได้ศึกษาแนวทางการนำองค์การอย่างมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ ซึ่งพบว่ากระบวนการประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) การนำองค์การ 2) กลยุทธ์ มุ่งองค์ประกอบย่อย คือ การจัดทำกลยุทธ์ และการนำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ 3) นักเรียนและผู้มีส่วนได้ ส่วนเสีย มุ่งองค์ประกอบย่อย คือ ความคาดหวังของนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และความผูกพันของ นักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ มุ่งองค์ประกอบย่อย คือ การวัด การวิเคราะห์ และการปรับปรุงผลการดำเนินการของโรงเรียน และการจัดการสารสนเทศ และการจัดการ ความรู้ 5) บุคลากร มุ่งองค์ประกอบย่อย คือ สภาพแวดล้อมของบุคลากร และความผูกพันของบุคลากร 6) การปฏิบัติการ มุ่งองค์ประกอบย่อย คือ กระบวนการทำงาน และประสิทธิผลของการปฏิบัติการ และ 7) ผลลัพธ์ โดยในแต่ละกระบวนการต่างมีแนวทางที่ช่วยส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในการนำองค์การของ โรงเรียนมาตรฐานสากล และสอดคล้องกับพัฒพงษ์ ทองศรี (2565: 95) ที่ได้ศึกษาทักษะการนิเทศของ ผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา โดยกล่าวถึงผลลัพธ์ประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) ด้านหลักสูตรและกระบวนการ 2) ด้านนักเรียนและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) ด้านบุคลากร 4) ด้านการนำองค์การและการกำกับดูแลองค์กร และ 5) ด้านการเงินและตลาด ซึ่งสอดคล้อง กับผลผลิตในระบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ซึ่งในแต่ละองค์ประกอบของกลไกในระบบการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ แห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงรายมีแนวทางในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางพัฒนา ประสิทธิภาพการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11 ประกอบด้วย 3 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณลักษณะผู้เรียนมีศักยภาพเป็นพลโลก ประกอบด้วย 4 แนวทาง

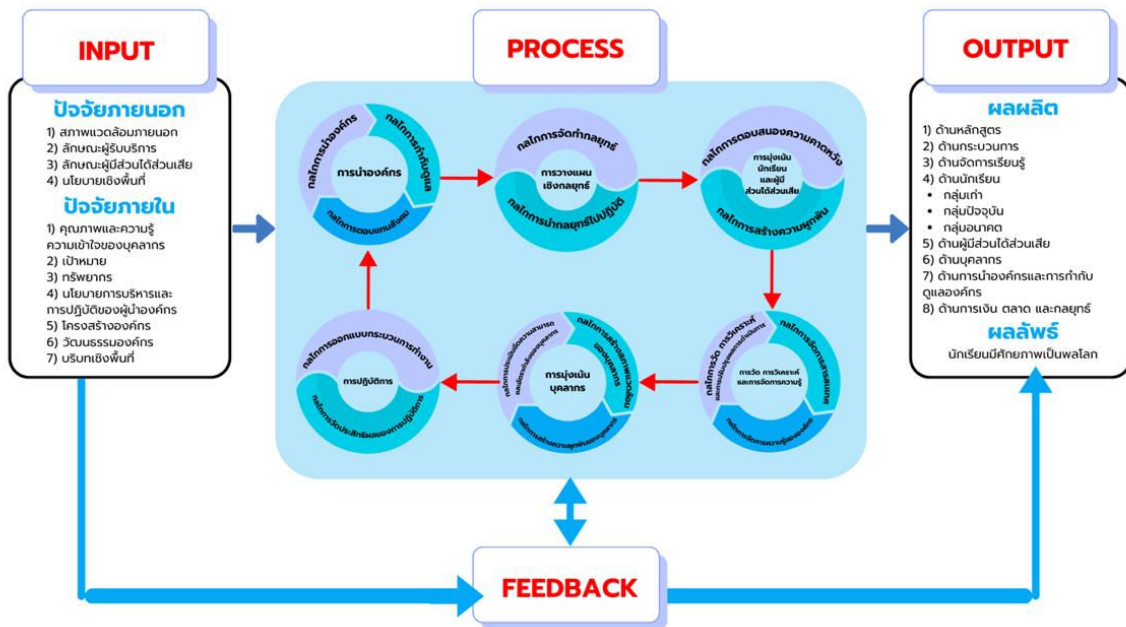
2) ด้านการจัดการเรียนการสอนเทียบเคียงมาตรฐานสากล ประกอบด้วย 4 แนวทาง และ 3) ด้านการบริหารจัดการด้วยระบบคุณภาพ ประกอบด้วย 2 แนวทาง ตามระบบของ OBECQA และ TQA ของวิซูดา เมาบูดดา (2563: 181-186)

3. จากการประเมินระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย พบว่ามีความถูกต้องและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องจากองค์ประกอบของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ได้พัฒนาข้อมูลที่มีความเชื่อถือได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ประกอบไปด้วย ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์ อาจารย์สถาบันอุดมศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความเชี่ยวชาญในการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ส่งผลให้ระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนดังกล่าวมีความถูกต้องและความเป็นไปได้ในการที่จะนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาที่ต้องการขอรับรางวัลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนสามารถดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยะธิดา สยะรักษ์ (2567: 95-96) ที่ได้ศึกษาแนวทางการนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่ ซึ่งมีผลการวิจัยในภาพรวมมีความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความเป็นประโยชน์ในระดับมากที่สุด รวมถึงผลการวิจัยของพัชรีภรณ์ ส่องเนตร (2562: 248-252) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องกลยุทธ์การบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนพัฒนาวิศวะคอมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล ซึ่งพบว่าผลการวิจัยในการตรวจสอบและยืนยันกลยุทธ์ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัยทำให้เกิดองค์ความรู้ ซึ่งเป็นระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย ดังภาพที่ 2

ระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ แห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ภาพที่ 2 ระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1. สำหรับสถานศึกษา

1.1 ควรสร้างแผนกลยุทธ์เพื่อการพัฒนาาระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยคำนึงถึงปัจจัยนำเข้า กระบวนการ ผลผลิต ข้อมูลป้อนกลับ และกลไก ที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการดำเนินการ

1.2 ควรจัดโครงสร้างการบริหารที่เอื้อให้เกิดการทำงานร่วมกันระหว่างฝ่ายต่าง ๆ ตั้งแต่ผู้บริหาร ครู นักเรียน และชุมชน

1.3 ควรสนับสนุนการสื่อสารที่ชัดเจนและเปิดกว้าง เพื่อสร้างความเข้าใจและความร่วมมือในองค์กร

1.4 ควรใช้ระบบการประเมินผลที่เชื่อมโยงกับข้อมูลป้อนกลับ เพื่อตรวจสอบความก้าวหน้าและความสำเร็จของการดำเนินการตามแผน และติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะ และปรับปรุงกลไกหรือกระบวนการที่ยังไม่บรรลุตามเป้าหมาย

2. สำหรับหน่วยงานต้นสังกัด

2.1 ควรวางแผนระยะสั้นและระยะยาวในการพัฒนาระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลให้สอดคล้องกับเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) โดยระบุเป้าหมายที่ชัดเจน เช่น การเพิ่มอัตราโรงเรียนที่ผ่านเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ภายใน 3 ปี

2.2 ควรจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และวัสดุอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนโรงเรียนมาตรฐานสากล โดยมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับโรงเรียนที่ยังไม่ผ่านเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA)

2.3 ควรแสดงบทบาทในการสร้างวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนและสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ทุกฝ่ายเข้าใจและเห็นคุณค่าในระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล

2.4 พัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินการของโรงเรียนที่เข้าร่วมโครงการ โดยใช้ตัวชี้วัดที่ชัดเจน เช่น อัตราความก้าวหน้าในการผ่านเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA)

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเชิงทดลองเพื่อศึกษาผลการใช้ระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

2. ควรศึกษาระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากลในบริบทของโรงเรียนอื่น ๆ เช่น พื้นที่โรงเรียนนวัตกรรมในจังหวัดเชียงใหม่

3. ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบและกลไกการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (OBECQA) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย

4. ควรศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จของระบบและกลไก เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากร หรือปัจจัยด้านนโยบาย เพื่อพัฒนากลยุทธ์ในการบริหารโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

5. ควรดำเนินการวิจัยเพิ่มเติมเกี่ยวกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นจากการนำระบบและกลไกที่พัฒนาขึ้นไปใช้จริงในโรงเรียน เช่น การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ประสิทธิภาพการบริหารจัดการ หรือความพึงพอใจของครูและบุคลากรทางการศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กลุ่มนโยบายและแผน. (2566). รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566. เชียงราย : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงราย.

- ทิตนา แชมมณี. (2555). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 15). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 10. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น.
- ปิยะธิดา สยะรักษ์. (2567). *แนวทางการนำองค์กรอย่างมีวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.*
- พัชรภรณ์ ส่องเนตร. (2562). *กลยุทธ์การบริหารเพื่อการเปลี่ยนแปลงโรงเรียนปงพัฒนาวิทยาคมให้เป็นไปตามโรงเรียนมาตรฐานสากล. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต. เชียงราย : มหาวิทยาลัยราชภัฏ เชียงราย.*
- พัฒนพงศ์ ทองศรี. (2565). *ทักษะการนิเทศของผู้บริหารที่ส่งผลต่อผลลัพธ์ของโรงเรียนมาตรฐานสากลระดับมัธยมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.*
- ไพฑูริย์ จารุสาร. (2561). *การประเมินโครงการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนมาตรฐานสากล ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ OBECQA โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ หอวัง นนทบุรี. การศึกษาล้วนบุคคลหลักสูตรพัฒนานักบริหารระดับสูง. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา.*
- ยุพิน บุญประเสริฐ. (2562). *แนวทางสู่ความสำเร็จของการจัดการศึกษาในโรงเรียนมาตรฐานสากล. ศึกษาศาสตร์สาร มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 3(1), 25-33.*
- วิชุดา เมามุดดา. (2563). *ประสิทธิผลการบริหารโรงเรียนมาตรฐานสากล ในโรงเรียนประถมศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการภาค 11. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.*
- สำนักบริหารงานการมัธยมศึกษาตอนปลาย. (2565). *เกณฑ์รางวัลคุณภาพแห่งสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน OBECQA ของโครงการโรงเรียนมาตรฐานสากล ปี 2565 -2568. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.*
- สุวดี อุปปินใจ และคณะ. (2565). *ระบบและกลไกการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกอนาคต. วารสารศิลปการจัดการ มวลนิธิธรรมาภิวัดน์, 6(3), 1369-1391.*
- Bertalanffy, L. von. (1968). *General System Theory: Foundations, Development, Applications*. New York: George Braziller.